

VILÁG- TÖRTÉNET

6. (38.) évfolyam 2016. 3.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KUTATÓKÖZPONT
TÖRTÉNETTUDOMÁNYI INTÉZET FOLYÓIRATA

- **JAMES P. NIESSEN**
A BEFOGADÁS KULTÚRÁJA
ÉS AZ 1957. JANUÁRI OSZTRÁK MENEKÜLTKVÓTA-INDÍTVÁNY
- **KECSKÉS D. GUSZTÁV**
A NATO ÉS AZ 1956-OS MAGYAR MENEKÜLTEK
- **NAGY ANDRÁS**
A MAGYAR MENEKÜLTÜGY AZ ENSZ VIZSGÁLÓBIZOTTSÁGA ELŐTT
- **TIPHAINÉ ROBERT**
MAGYAR MENEKÜLTEK HAZATÉRÉSE SVÁJCBÓL 1956 UTÁN
- **BALOGH BALÁZS**
AZ 1956-OS MENEKÜLTEK TÁRSADALMI INTEGRÁCIÓJA
AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN
- **SZEMLE**
HAMERLI PETRA, KECSKÉS D. GUSZTÁV,
BODOR MÁRIA ÍRÁSAI

VILÁGTÖRTÉNET
A Magyar Tudományos Akadémia
Bölcsészettudományi Kutatóközpont
Történettudományi Intézetének folyóirata

Szerkesztők
Skorka Renáta (főszerkesztő)
Bíró László, Bottoni Stefano, Farkas Ildikó,
Katona Csaba, Martí Tibor,
(szerkesztők)

Szerkesztőbizottság
Glatz Ferenc (elnök), Anderle Ádám, Borhi László,
Erdődy Gábor, Fischer Ferenc, Fodor Pál, Klaniczay Gábor,
Majoros István, Pók Attila, Poór János

6. (38.) évfolyam 2016. 3.

TARTALOM

1956 mint menekültválság. Új olvasatok egy ismert történethez (Stefano Bottoni)	331
<i>Tanulmányok</i>	
James P. Niessen: A befogadás kultúrája és az 1957. januári osztrák menekültkvóta-indítvány	337
Kecskés D. Gusztáv: A NATO és az 1956-os magyar menekültek	357
Nagy András: A magyar menekültügy az ENSZ vizsgálóbizottsága előtt. Bang-Jensen küzdelme ügynökökkel és bürokratákkal	373
Deák Nóra: „Operation Mercy” – lehetetlennek tűnő küldetés? Az 1956-os menekültek fogadtatása az Egyesült Államokban	397
Tiphaine Robert: Magyar menekültek hazatérése Svájcban 1956 után. A hazatérés okai és interpretációi a propaganda-hadjáratban	413
Kovács Attila: A magyar menekültkérdés kezelése Jugoszláviában, 1956–1957	433
Lénárt András: Felnőtté válás és integráció az Ausztriában letelepült 1956-os emigráns diákok körében	451
Balogh Balázs: Az 1956-os menekültek társadalmi integrációja az Egyesült Államokban	469
<i>Szemle</i>	
Magyar–szentszéki kapcsolatok 1920-tól napjainkig (Hamerli Petra)	485
Kulturális diplomácia a nemzetközi feszültségek közepette. Franciaország Közép- és Kelet-Európában (1936–1940, 1944–1951) (Kecskés D. Gusztáv)	490
Tanulmányok a ruszisztika műhelyéből (Bodor Mária)	495

Jelen számunkat szerkesztette: Stefano Bottoni

Magyar–szentszéki kapcsolatok 1920-tól napjainkig¹

A 2015. év kettős évfordulót jelentett a magyar–szentszéki kapcsolatok történetében. 95 éve, 1920-ban alapították a budapesti apostoli nunciaturát, az 1945–1990-ig fennálló rendszer – miután a szovjetek kiutasították a nunciust Magyarországról – azonban ellehetetlenítette a két állam kapcsolatait. A diplomáciai kapcsolatok újrafelvételére 1990-ben került sor. Ebből az alkalomból két konferenciát is szerveztek, az egyikre *Fejezetek Magyarország és a Szentszék diplomáciai kapcsolataiból* címmel a Parlament épületében került sor 2015. április 14-én, a másikat pedig *Rapporti diplomatici tra la Santa Sede e l'Ungheria* címmel rendezték meg 2015. június 12-én, a Római Magyar Akadémián. A most ismertető kötet a két konferencián elhangzott előadások szerkesztett, tanulmányra formált változatát közli magyar nyelven.

Mint ismeretes, 1990-ben helyreállították a diplomáciai kapcsolatokat a Vatikán és Magyarország között, ennek folyamatára és jelentőségére fókuszál a tanulmánykötet három nagyobb egységből az első, *Kereszténység, állam, diplomácia* címet viselő rész. A magyar–szentszéki kapcsolatok újrafelvételéről szóló dokumentumot 1990. február 9-én írta alá a Parlamentben Németh Miklós magyar miniszterelnök és Agostino Casaroli vatikáni államtitkár. A kapuit így módon ismét megnyitó budapesti apostoli nunciatura első nunciusa Angelo Acerbi lett, aki a helyreállítás éveire mint nehéz, kihívásokkal teli időszakra emlékezett vissza előadásában. A szocialista érában ugyanis két generáció nőtt fel hitoktatás nélkül úgy, hogy a vallásgyakorlást állami szinten korlátozták. Acerbi azonban – bár kétségtelenül sokan eltávolodtak a hittől – örömmel nyugtázhatta, hogy a magyar társadalom berkeiben maradtak nyomai a keresztény értékeknek, amelyek főleg családi események – keresztelők, esküvők – alkalmával nyilvánultak meg, de számos érdeklődőt vonzott a rendszerváltozást követő első körmenet, vagy II. János Pál pápa 1991-es magyarországi látogatása is.

Semjén Zsolt írásában hangsúlyozta, hogy az 1990-es egyezmény nem konkordátum, hanem csak egy megállapodás, amelyet további részmegállapodások követtek. Ezek egyike az 1997-ben aláírt, úgynevezett vatikáni szerződés, amely – az anyagi természetű ügyek rendezése mellett – életre hívta a Szentszéki–Magyar Vegyes Bizottság intézményét, amely a részmegállapodások alkalmazásának és értelmezésének kérdéseit, valamint a közös érdeklődésre számot tartó ügyeket vitatta meg. A munka eredményeként 2013. október 21-én aláírt „módosító megállapodás”, amely a korábbiakat egészíti ki, lehetővé teszi az egyház számára, hogy nagyobb szerepet vállaljon az állam életében.

¹ *Magyarország és a Szentszék diplomáciai kapcsolatai 1920–2015*. Szerk.: Fejérdy András. Bp., Magyar Egyháztörténeti Enciklopédia Közösség, Historia Ecclesiastica Hungarica Alapítvány–Róma, Balassi Intézet, Római Magyar Akadémia, 2015. 280 p.

A Vatikáni Államtitkárság államközi kapcsolatokért felelős titkára, Paul-Richard Gallagher – hasonlóan Angelo Acerbihez – kitért az 1945-ös rendszerváltást követő időszak nehézségeire, melyek között különösen kényes kérdésként tartható számon Mindszenty József hercegprímás ügye. A szentszéki–magyar kapcsolatokban az 1964-es tárgyalások jelentettek előremutató lépést, az 1990-es megállapodással pedig kezdetét vette az a máig tartó folyamat, amelynek során a magyar államban ismét egyre nagyobb teret nyernek a keresztény értékek.

A könyv legnagyobb, *A Szentszék és Magyarország diplomáciai kapcsolatai 1920–1945* című egységében tíz tanulmány kapott helyet. Az írások részletekbe menően tárják az olvasó elé azokat az egyházi és diplomáciai szempontból fontos kérdéseket, amelyek az Osztrák–Magyar Monarchia felosztása után jelentkeztek. Johan Ickx, a Vatikáni Államtitkárság Államközi Kapcsolatokkal Foglalkozó Szekciójának Történeti Levéltára (Archivio Storico della Sezione per i Rapporti con gli Stati della Segreteria del Vaticano) igazgatója tanulmányában hasznos információkat közöl mind a levéltárban folyó munkáról, mind a kutatói szolgálatról. Külön kitért az 1918 és 1938 közötti, Magyarországgal kapcsolatos iratokra, rávilágítva azokra a témákra, amelyek az általa igazgatott gyűjtemény alapján kutathatóak. Legfontosabb forrásokként a főkegyúri jog gyakorlásának kérdésére és az ezzel összefüggésben aláírásra került *intesa semplice*-re vonatkozó iratokat tartja számon. Az *intesa semplice* rendkívül fontos dokumentum Magyarország egyháztörténetében. Közép-Európában csak két olyan állam létezik, mellyel a Vatikán nem kötött konkordátumot. Az egyikük Cseh-szlovákia, mellyel a Szentszék 1928-ban *modus vivendi*-t írt alá, a másik pedig Magyarország, amelynek esetében a konkordátumot az 1927-ben létesített megállapodás, az *intesa semplice* pótolja. Keletkezése korában a szöveget, amelynek fogalmazványa az említett levéltárban található, nem hozták nyilvánosságra. Az Ickx által függelékben közölt fogalmazvány érdekességét az adja, hogy tartalmazza a szöveg előkészítése során a Szentszék által végzett módosításokat.

Az *intesa semplice* jelentőségét bizonyítja, hogy Ickx mellett a kötet más szerzői is utalnak rá. Csíky Balázs, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem „Lendület” kutatócsoportjának tudományos munkatársa írásában Serédi Jusztinián hercegprímás javaslatát vizsgálta, amelyet 1937-ben tett a püspökök jelölésének új eljárására vonatkozóan. Ennek lényege egyrészt Horthy Miklós kormányzó jogkörének kiterjesztése lett volna, ami biztosította volna a magyar kormány számára a főpapok kinevezésében való erőteljes befolyást, másrészt garantálta volna, hogy a Szentszék meghallgatja a mindenkori hercegprímás javaslatát, véleményét a Magyarországon kinevezendő püspökök személyét illetően. Serédi javaslatát azonban a Szentszék nem fogadta el, amit azzal indokolt, hogy az 1927. március 24-én aláírt *intesa semplice* is éppen elég engedményt tartalmaz. Csíky tanulmányában remekül feltárja az *intesa semplice* hátterét, képet ad arról a bonyodalomról, melyet a „király nélküli, ideiglenesen kormányzó által irányított királyság” államforma okozott ebben a kérdésben. Magyarország apostoli királya ugyanis rendelkezett az úgynevezett főkegyúri joggal, amely felhatalmazta őt arra, hogy a kinevezendő főpapok személyét illetően javaslattal éljen. A Szentszék álláspontja szerint ez a jog a király személyes kiváltsága volt, így azt a kormányzó nem gyakorolhatta. A kormány viszont igényt tartott arra, hogy továbbra is beleszólhasson a főpapok kinevezésébe, így tárgyalást kezdeményezett. Ennek eredménye lett a szóban forgó megállapodás, amelynek elnevezése – az „*intesa semplice*” szó szerint egyszerű szövetséget vagy egyszerű megegyezést jelent – is utal arra, hogy voltaképpen nem kétoldalú egyezményről, hanem a Szentszék engedményeit közlő, s a magyar állam által jóváhagyott jegyzékről van szó. Tartalmát tekintve az irat kijelenti, hogy a püspöki kinevezéseket meg-

előzően a Szentszék képviselői tárgyalni fognak a magyar kormánnyal a püspök személyét illetően, és a kormány politikai és egyéb ellenvetéssel is élhet.

Az intesa semplice, mint a két világháború közötti magyar egyháztörténet egyik legfontosabb eseményét, Somorjai Ádám OSB, a Vatikáni Államtitkárság magyar ügyekért felelős munkatársa is megemlíti tanulmányában, amelyben azt vette górcső alá, hogy Cesare Orsenigo és Angelo Rotta nunciosok milyen szerepet játszottak a magyarországi szerzetesrendek apostoli vizitációjában, amely két fázisban folyt. Az első szakasz Orsenigo nunciuságának idején, 1927–1930-ban zajlott, a második fázis pedig az 1930-ban kinevezett Angelo Rotta munkásságának kezdeti éveire (1930–1935) esett. XI. Piusz pápa 1927. június 14-én rendelte el a magyarországi szerzetesrendek apostoli vizitációját, azaz a vizitáció – melyben a két nuncius koordinátori szerepet játszott – éppen az intesa semplice aláírásának idején kezdődött. A cél a szerzetesrendek helyzetének lelki, fegyelmi és anyagi szempontú feltérképezése volt. Mind a női, mind a férfi szerzetesrendek belső életét nagyító alá vették a vizitáció során, amelynek szükségességét a pápa azzal indokolta, hogy az I. világháborút követően Magyarországon rendkívül súlyos helyzet állt elő minden téren, így egyházi tekintetben is.

E súlyos helyzetet érzékelteti Tóth Tamás, a Pápai Magyar Intézet rektora tanulmánya, amely az 1918–1920 közötti időszak eseményeit vizsgálta egyháztörténeti szempontból. Az Osztrák–Magyar Monarchia felosztása új nemzetállamok kialakítását vonta maga után, ami a többnemzetiségű Magyarország határait rendkívüli mértékben megváltoztatta. A területi veszteségek az egyházat is sújtották, mivel a határok megváltozásával az egyházmegyék javadalmait is felosztották, ráadásul az utódállamokban a katolikusok kisebbséget alkottak, ami veszélyeztette az addigi katolikus hitéletet. A Tanácsköztársaság kikiáltása (1919. március 21.) tovább súlyosbította a helyzetet, mivel az új rezsim, bolsevik jellege folytán, üldözte az egyházat.

A Tanácsköztársaságot megelőző pár hónapban azonban készség mutatkozott az önállóvá vált Magyarország és a Szentszék közötti diplomáciai kapcsolatok felvételére, ennek részleteit Érszegi Márk Aurél, Magyarország Szentszéki Nagykövetségének első beosztottja ismerteti. Tanulmányában rávilágít arra, hogy – felismerve a Vatikánban rejlő potenciált Magyarország politikai elszigeteltségének csökkentésére – Károlyi Mihály miniszterelnök személyében lelkes pártfogója akadt a kapcsolatfelvételnek. Bizalmas emberét, Charmant Oszkár bécsi magyar követet küldte tárgyalni Pietro Gasparri vatikáni államtitkárhoz, s e tárgyalások sikeresnek tekinthetők, miután a felek megállapodtak a budapesti nunciatúra felállításáról. Mivel a Tanácsköztársaság kikiáltását követően a tárgyalássorozat szünetelt, a nunciatúra csak 1920-ban nyithatta meg kapuit. A vatikáni magyar követ az 1920 nyaráig külügyminiszteri posztot betöltő Somssich József lett, budapesti nunciusi kinevezést pedig Lorenzo Schioppa kapott.

A budapesti nunciusnak adott utasításokat Tóth Krisztina vázolta fel, aki szintén a Pázmány Péter Katolikus Egyetem „Lendület” kutatócsoportjának tudományos munkatársa. Tanulmányában kiemeli, hogy Schioppa – Gasparri bíboros jelentésének köszönhetően – tökéletesen tisztában volt a magyar politikai, vallási és nemzetiségi helyzettel. A trianoni békeszerződés aláírásával (1920. június 4.) kialakult viszonyrendszerben nagyfokú figyelmet kellett szentelni az egyházmegyék helyzetének, az egyházi javak kezelésének, a javadalmak betöltésének, a főkegyúri jog gyakorlásának, ami együtt járt a püspöki kinevezések kérdésével.

A főkegyúri jog értelmezése Zichy Gyula, a trianoni rendelkezéseket követően elsőként beiktatásra váró egyházi főméltóság esetében okozott bonyodalmat, amit Fejérvy András, az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézet tudomá-

nyos munkatársa mutat be. Amikor 1923-ban Várady Lipót Árpád kalocsai érsek elhunyt, kisebb vita bontakozott ki a Szentszék, valamint a magyar katolikus klérus és a magyar kormány között arról, vajon Zichy leteheti-e a beiktatásához szükséges hűségesküt Horthy Miklós előtt. Azontúl, hogy Horthy nem rendelkezett a királyt megillető főkegyúri joggal, kétséggé vált az eskütétel ily módon való kivitelezhetősége azért is, mert vallását tekintve a kormányzó protestáns volt. Erre a tényre Zichy hívta fel Lorenzo Schioppa figyelmét, kiegészítve észrevételeit azzal, hogy az eskü szövege – amely kimondja, hogy az ország (helyenként az egyházi érdekekkel ellentétes) törvényeinek betartása és betartatása kötelező – nem felel meg az 1855-ben az Osztrák–Magyar Monarchia és a Szentszék között létrejött konkordátumnak. A Szentszék elfogadhatatlannak ítélte ezt a szövegezt, viszont annak nem látta akadályát, hogy Zichy a protestáns Horthy előtt tegye le a hűségesküt. Hosszas tárgyalásokat követően Zichy egy 1860-as esküszöveg mintájára esküdött fel, majd átvehette a kalocsai érsekség javadalmaikat.

A két világháború közötti szentszéki–magyar kapcsolatokat tárgyaló részben helyet kapott két olyan tanulmány is, amely egy-egy csoport speciális helyzetét, feladatát tárja az olvasók elé. Molnár Antal, az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézet tudományos főmunkatársa újszerű témát választott, nevezetesen a magyar jezsuiták törökországi missziós tevékenységét, amelynek során a magyarok tudományos intézetet kívántak létrehozni. A szerző kiemeli, hogy a téma feltárása több aspektusú vizsgálatot igényel, így a politikai, társadalmi és kulturális tényezőket, a magyar és a török politikát, a szentszéki diplomáciát és a jezsuita rend tevékenységét egyaránt tanulmányozta a kutatás során. A jezsuita rend a kora újkortól kezdve folytatott misszionárius tevékenységet Törökországban, kevés sikerrel. A magyar jezsuiták 1930-ban fogtak Kelet felé irányuló misszióba, melynek során Kínát és Törökországot tűzték ki célpontul. Kínában elkönnyelhetek sikereket, azonban törökországi vállalkozásuk – a tudományos intézet létesítése – kudarcra végződött. Ez azonban nem jelentette a missziós tevékenység végét.

A másik esettanulmány szerzője Végsheő Tamás, a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola rektora, aki a magyarországi görögkatolikusok helyzetét vázolta fel. A görögkatolikusok fő célja a két világháború között a magyar nyelv templomi szertartásokon való használatának engedélyeztetése volt. Ez a felekezeti a 19. század közepén kérvényezte önálló egyházkormányzati egységének felállítását, ami 1912-ben, a Hajdúdorogi Egyházmegye létrehozásával s Miklósy István püspöki kinevezésével történt meg. A trianoni békeszerződés ennek az egyházmegyének a területét is felosztotta, s nem sikerült a magyar mint liturgikus nyelv elismertetése sem a korszakban.

A könyv második fejezetének utolsó tanulmánya Matteo Luigi Napolitano, a Molise Egyetem tanárának tollából származik, aki Angelo Rotta élettörténetét tárja elénk. Rotta volt az a budapesti nuncius, aki mind a nácizmus, mind a kommunizmus viszontagságait elszenvettedte. A Szentszék már 1938-ban tisztában volt azzal, hogy a náci Németországgal nem tud feszültségektől mentes viszonyt kialakítani a katolikus egyház. A II. világháború során ez beigazolódott, a náci parancsra végrehajtott intézkedések sok gondot okoztak a Vatikánban. Magyarországon a háború kitörését követően a zsidókérdés különösen nehéz helyzet elé állította a Vatikánt is. Az egyre erősödő német nyomás hatására a zsidók elleni elnyomó intézkedések drasztikusabbakká váltak. A helyzet különösen sokat romlott a német megszállás (1944. március 19.), majd a nyilas hatalomátvétel (1944. október 15.) után. Angelo Rotta kétféle módon próbált segíteni. Egyrészt humanitárius tevékenység folytatását rendelte el a nunciaturán, másrészt felvette a kapcsolatot a háborúból kimaradó, semleges államokkal, és segítségükkel igyekezett könnyíteni a zsidóság helyzetén. A náci Németországot 1945-ben

legyőzték a szövetséges hatalmak, ám a következő korszakban egy másfajta diktatúra kezdődött Magyarországon, s az új rendszer a budapesti nunciatúra tevékenységének is végét jelentette. Angelo Rottát a megszálló szovjet erők parancsára 1945. április 4-én utasították ki Magyarországról. Az intézkedést követően a magyar–szentszéki diplomáciai kapcsolatok megszakadtak.

A harmadik, *A diplomáciai kapcsolatok helyreállítása 1990–2015* című rövid fejezet a legújabb kori eseményeket ismerteti. A kapcsolatfelvétel háttéréről és körülményeiről Tóth Tamás tájékoztatja az olvasókat, aki korábban az 1918 és 1920 közötti helyzetet is bemutatta. Tanulmánya rávilágít arra, hogy bár a kapcsolatokban hosszú szünet állt be, Kádár János hajlandóságot mutatott a viszony rendezésére. Ennek bizonyítéka az 1964. szeptember 15-én aláírt megállapodás, amely biztosítja az egyház számára a püspökök kinevezésének jogát. Ezt követően Németh Miklós 1988-ban hatalomra kerülő kormánya kezdeményezte a tárgyalások újrafelvételét, amelynek eredménye az 1990-es megállapodás lett. Az ismét megnyíló budapesti nunciatúra élére Angelo Acerbit állította a Szentszék, a vatikáni magyar követi posztot pedig Keresztes Sándor töltötte be.

Az 1990-es megállapodásban elfogadott pontokat Erdődy Gábor, az Eötvös Loránd Tudományegyetem egyetemi tanára ismerteti röviden. Kiemeli, hogy a megállapodások a Németh Miklós által kívánt országos reform tervének részét képezték. Az aláírt dokumentum magában foglalta az egyház működésének biztosítását, az elkobzott birtokok utáni kártérítés megítélését, a hitoktatás lehetőségét, valamint a vallásszabadság biztosítását.

A megállapodást azóta módosították, amit Hegyi László egyházi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár mutat be az olvasóknak. Mint fogalmaz, az 1990-es egyezmény lehetőséget teremtett arra, hogy az egyház szerepet vállaljon az oktatás-nevelés, a kultúra, a sport, az egészségügy, a gyermek- és ifjúságvédelem terén, valamint szociális területen. E szerepvállalás gyakorlati kivitelezésének módozatát az 1997. június 20-án Horn Gyula és Angelo Sodano bíboros államtitkár kézjeggyel ellátott „vatikáni szerződés” szabályozta, amely egyúttal rögzítette az egyháztól elkobzott javak után fizetendő kártérítés részleteit, és az egyházi iskolák újratertetéséről is intézkedett. Az új alaptörvényben pedig hangsúlyos szerepet kap az egyházzal való jó viszony fenntartásának és a keresztény értékrend követésének fontossága.

Mint Balog Zoltán megfogalmazta: *„az örök érték és a korszerűség egymásnak nem ellentmondásai, hanem éppen ellenkezőleg: a kettő összetartozik. Ami örök érték, azt újra kell értelmeznünk és újra kell fogalmaznunk, és leginkább újra kell élnünk.”* Talán ez a mondat fejezi ki leginkább ennek a remekül szerkesztett, kiváló szerzők érdekes, olvasmányosan megírt tanulmányait felvonultató könyvnek a lényegét, amelynek minden sora bőséges háttéranyag ismeretéről tesz tanúbizonyosságot, miközben számos új információt is felvonultat. Utóbbihoz nagyban hozzájárul, hogy a második, történeti egység szinte mindegyik tanulmányának végén forrásközlés található, ami még autentikusabbá teszi az olvasóközönség számára a bemutatott ismeretanyagot. Az eligazodást a könyv végén található névmutató segíti. A kötet logikai felépítése, mely bámulatos ügyességgel ötvözi az időrendi és a tematikus szempontokat, Fejérdy András szerkesztőmunkáját dicséri. A tanulmányok szerzőinek, a kormánytagoknak és a Szentszék munkatársainak együttműködése nyomán igazán értékes, a vatikáni–magyar kapcsolatok minden lényeges pontját felsorakoztató kötet született.

Hamerli Petra

CONTENTS

1956 as Refugee Crisis: New Perspectives (Stefano Bottoni)	331
--	-----

Studies

James P. Niessen: The Culture of Welcome and the January, 1957 Austrian Refugee Quota Proposal	337
Gusztáv D. Kecskés: The NATO and the 1956 Hungarian Refugees	357
András Nagy: The Special Committee on the Problem of Hungary, 1957–1958: Bang-Jensen's Struggle with Eastern Spies and Western Bureaucrats	373
Nóra Deák: Operation Mercy: The (Not Impossible) Hungarian Refugee Resettlement Mission in the United States	397
Tiphaine Robert: The Return of 1956 Hungarian Refugees from Switzerland: Reasons and Interpretations of Returning Home in Propaganda Warfare	413
Attila Kovács: Yugoslavia and the 1956 Hungarian Refugee Crisis	433
András Lénárt: The Process of Growing up and Integration of the 1956 Emigrant Students into the Austrian Society	451
Balázs Balogh: The Social Integration of the Refugees of the 1956 Revolution in the USA	469

Book Reviews

Diplomatic Relations between Hungary and the Holy See, 1920–2015 (Petra Hamerli)	485
Cultural Diplomacy amid Diplomatic Tensions: France in Central and Eastern Europe, 1936–1940, 1944–1951 (Gusztáv D. Kecskés)	490
Studies from the Workshop of Russistics (Mária Bodor)	495

SZERZŐINK

Balogh Balázs, PhD, igazgató, MTA BTK Néprajztudományi Intézet • Bodor Mária, doktorandusz, Debreceni Egyetem BTK • Deák Nóra, PhD, könyvtárvezető, Eötvös Loránd Tudományegyetem BTK Angol–Amerikai Intézet Könyvtára • Hamerli Petra, doktorandusz, Pécsi Tudományegyetem BTK • Kecskés D. Gusztáv, PhD, tudományos főmunkatárs, MTA BTK Történettudományi Intézet • Kovács Attila, PhD, tudományos munkatárs, Inštitut za narodnostna vprašanja (Nemzetiségi Kutatóintézet), Ljubljana • Lénárt András, PhD, tudományos munkatárs, Országos Széchényi Könyvtár 56-os Intézet • Nagy András, PhD, író, egyetemi oktató • Niessen, James P., PhD, könyvtáros, tudományos munkatárs, Rutgers University School of Arts and Sciences, New Brunswick • Robert, Tiphaine, tudományos munkatárs, Université de Fribourg Faculté des Lettres

Ára: 600 Ft
Előfizetőknek: 500 Ft

TERJESZTI A MAGYAR POSTA

Előfizethető személyesen a postahelyeken és a kézbesítőknél, vagy a Központi Hírlap Iroda zöldszámán: 06-80/444-444, e-mailen: hirlapelofizetes@posta.hu, faxon: 1-303-3440, vagy levélben a Magyar Posta Zrt. Központi Hírlap Iroda, Budapest 1008 címen.

Számonként megvásárolható az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézetében (1014 Budapest, Úri utca 53., telefon: 224-6700/624, 626 mellék), illetve a Penna Bölcsész Könyvesboltban (1053 Budapest, Magyar utca 40., telefon: 06 30/203-1769).

A Világtörténet 2016-os évfolyamának megjelentetését
a Magyar Tudományos Akadémia és a Nemzeti Kulturális Alap támogatja

Nemzeti Kulturális Alap